

ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ Healthy Living

ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਦਿਲ ਤੇ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੋ

Learn About Diabetes and Cardiovascular Disease Prevention and Management

www.iconproject.org

ਆਈਕੌਨ (iCON) ਕੀ ਹੈ?

ਇੰਟਰਕਲਚਰਲ ਔਨਲਾਈਨ ਨੈੱਟਵਰਕ (iCON), ਪੂਰੇ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਮਲਟੀਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਫ਼ਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਈਕੌਨ (iCON) ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੌਜੀ (ICT) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸਮਰਥਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਮਾਹਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਆਈਕੌਨ (iCON) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ ਕਿ ਇਨਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ, ਸਿੱਧੀ ਅਤੇ ਵੈੱਬਕਾਸਟ ਫ਼ੋਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖੋਂ ਢਕਵੀਂ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੰਚ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

2007 ਤੋਂ, ਆਈਕੌਨ ਨੇ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਚੀਨੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਅਠਾਰਾਂ ਸਿਹਤ ਫ਼ੋਰਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼, ਦਿਲ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਡੀਮੈਂਸ਼ੀਆ, ਅਤੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਰੋਗ।ਹੁਣ 2012 ਤੋਂ, ਆਈਕੌਨ (iCON) ਨੇ ਪੂਰੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਟ ਨੇਸ਼ਨਸ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਣਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਦਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

What is iCON?

The interCultural Online health Network (iCON) assists multicultural and First Nations communities, patients and caregivers across BC in optimal chronic disease prevention and management. iCON promotes communication and partnership between community members and health professionals through knowledge exchange and social support through the use of information and communication technology (ICT).

iCON's goals are to increase access to culturally relevant health information on the Internet, as well as live and webcast forums.

Since 2007, iCON has delivered eighteen health forums for BC's Chinese- and Punjabi-speaking communities that have focused on prevention and management of the following chronic diseases: diabetes, cardiovascular health, dementia and liver diseases. As of 2010, iCON has begun its exploration of chronic disease prevention and management in First Nations communities across the province.

Top Ten Tips for Managing Your Diabetic Medications

Presented by Reena Mahli, Pharmacist, Safeway Pharmacy

- 1. Don't start/stop any medications before speaking to a health professional first.
- 2. Majority of medications are to be taken with food.
- Check with your pharmacist for any other special instructions on when to take your tablets.
- 4. Maintain a routine to take your medication at the same time every day.
- 5. Consider blister packing if you take many medications.
- 6. Have a list of your medications handy.
- 7. Know the names of your medications, what they are for, and what they look like.
- 8. Check with a pharmacist or physician before starting any herbal/aruyvedic medications.
- 9. Be travel conscious.
- 10. Return any unused or discontinued old medications to the pharmacy.

ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਦਸ ਨੁਕਤੇ ਰੀਨਾ ਮਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼, ਫ਼ਾਰਮਾਸਿਸਟ, ਸੇਫ਼ਵੇਅ ਫ਼ਾਰਮਾਸੀ

- 1. ਕਿਸੇ ਸਿਹਤ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਜਾਂ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰੋ।
- 2. ਬਹਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਭੋਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੈਣੀਆਂ ਹੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- 3. ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਦਾਇਤ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਕਦੋਂ ਲੈਣੀਆਂ ਹਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਾਰਮਾਸਿਸਟ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ।
- 4. ਆਪਣੀ ਦਵਾਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਨੇਮ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੋ।
- 5. ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਈ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਲਿਸਟਰ ਪੈਕਿੰਗ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
- 6. ਆਪਣੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਚੀ ਹੱਥ ਹੇਠ ਰੱਖੋ।
- 7. ਆਪਣੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਹਨ।
- 8. ਕੋਈ ਹਰਬਲ/ਆਯੁਵੈਦਿਕ ਦਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਫ਼ਾਰਮਾਸਿਸਟ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ।
- 9. ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ।
- 10. ਕੋਈ ਅਣਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਫ਼ਾਰਮੇਸੀ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿਉ।

earning to Read Medication Bottle Labels.

Reading medication bottle labels can be confusing, this chart will help you learn what different parts of the label mean

you picked up your pharmacy from which medication. The name of the Name of pharmacy:

Prescription number:

are having trouble pronouncing the name. You can use this number to "Rx" means "prescription." refill a prescription if you

> The location of the Address of pharmacy:

you picked up your pharmacy from which medication.

Brand name of the

who prescribed your Doctor's name: The doctor

medication.

V5Z 1E6

London Drugs #04 (604) 872-517 525 West Broadway, Vancouver BC

www.idhealth.com

Rx: 9186266 cháng, An diaghdraidh 16611 03-Dec-2065 TAB Ciprofloxacin (NIt) 500mg 16611 -03-Dec-2012 Chang, Andy

E Ciprofloxacin Sources

REDIN: 02317435 MIN Remain: 0 TAB

REDIN: 02317435 MIN Remain: 0 TAB

REDIN: 0717435 MIN REMAIN: 0717435 MIN REMAIN: 071743 MIN REMAI Drug Exp: 11 /2012

PDISCONTINUED. IF NO BETTER, CONTINUE FOR A MAXIMUM OF 3 DAYS. (FOR

RAVELLER'S DIARRHEA

Your name

identification number The pharmacist's Pharmacist number:

Date prescription was

written: The day your doctor wrote the prescription for you

Expiry date of medication:

date, the medication should use the medication. After this be thrown out. The last day that it is safe to

another prescription from you to refill without getting your doctor

tablets that are remaining for **Remaining:** The number of

Instructions: How many times

Generic name of medication:

prescription.

there are 6 of tablets in the "6" and "TAB." This means that the brand name, you can see marketed to people. In front of medication is called when it is medication: This is what the

ciprofloxacin in each tablet of there are 500 milligrams of "Ciprofloxacin" means that this medication. medication. "500 mg" after The chemical name of the

Warning: A

children can't reach in a safe place where warning, telling you to put the medicine

take each time. and how much of it you should when to take your medication a day to take your medication,

4

ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੀਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿੀਆਂ ਦੇ ਲੇਬਲ ਪੜ੍ਹਨੇ ਔਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਚਾਰਟ ਕਿ ਲੇਬਲ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਹਿਸਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ। . ਤੁਹਾਨੂੰ **H**HC ਦੱਸਦੀ

ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਨਾਮ: ਜਿਸ ਡਾਕਟਰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਦਵਾਈ ਲਿੱਖੀ। 🤨 ਤੁਸੀਂ ਦਵਾਈ ਲਈ ਸੀ। ਫਾਰਮੇਸੀ ਦਾ ਨਾਮ ਜਿੱਥੋਂ ਫ਼ਾਰਮੇਸੀ ਦਾ ਨਾਮ: ਉਸ

> ਤੁਹਾਡੀ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨੰਬਰ: "RX" ਮਤਲਬ ਦਵਾਈ ਭਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨੰਬਰ ਨਾਮ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਹੈ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨੰਬਰ-ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦਵਾਈ ਦਾ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹੋ

> > ਦਵਾਈ ਲਈ।

ਫਾਰਮੇਸੀ ਦਾ ਪਤਾ ਜਿਥੇਂ ਤੁਸੀਂ ਫ਼ਾਰਮੇਸੀ ਦਾ ਪਤਾ:

Rx: 9186266

London Drugs #04 (604) 872-517. 525 West Broadway, Vancouver PC V5Z 1E6 www.ldhea/th.co www.idhea/th.com

Children Rx: 9186 16611 03-Dec-2012 Chang, Andy

ਦਵਾਈ ਲਿਖੀ

ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ

ਜਿਸ ਤਾਰੀਕ ਨੂੰ

ਦਵਾਈ ਲਿਖੀ ਗਈ:

ਨ6 TAB Ciprofloxacin (Mt) 500mg Drug Exp: 11 /2013

"6" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ

ਤੇ ਦਵਾਈ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਵਿਕਦੀ ਹੈ।

ਗੋਲੀਆਂ ਹਨ।

ਦਵਾਈ ਦੇ ਬ੍ਰਾਂਡ ਦਾ ਨਾਮ: ਜਿਸ ਨਾਮ

© Ciprofloxacin 500mg Drug Exp: 11 /2012 PMN: 02317435 MIN Remain: 0 TAB 2 AND TABLET TWICE DAILY FOR 3 DAYS. IF STABLETS, THE MEDICATION CAN BE 2 DISCONTINUED. IF NO BETTER, CONTINUE POR A MAXIMUM OF 3 DAYS. (FOR RAVELLER'S DIARRHEA

ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖੋ। ਹੈ ਕਿ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸਦੀ ਵਾਰ ਖਾਣੀ ਹੈ, ਕਿੰਨੀ ਖਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਖਾਣੀ ਹੈ। ਨਿਰਦੇਸ਼: ਦਵਾਈ ਦਿਨ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ

ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥ ਹੈ।

ਚੇਤਾਵਨੀ: ਇਹ

ਹੈ।."500 ਮਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ

ਦਵਾਈ ਦਾ ਰਸਾਇਣਕ ਨਾਮ:

ਇਹ ਦਵਾਈ

ਦਾ ਰਸਾਇਣਿਕ ਨਾਮ

ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਵਿਚ 500 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ

ਫ਼ਾਰਮਾਸਿਸਟ ਦਾ ਪਹਿਚਾਣ ਨਬਰ

ਫ਼ਾਰਮਾਸਿਸਟ ਦਾ ਨੰਬਰ

ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ

ਤਾਰੀਖ਼ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੱਕ ਦਵਾਈ ਲੈਣੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਤਾਰੀਖ਼: ਉਹ

ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਪਰਚੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਗੋਲੀਆਂ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ **ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਦਵਾਈ:** ਕਿੰਨੀਆਂ ਬਾਅਦ ਦਵਾਈ ਸੁੱਟ ਦਿਓ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੋਂ

Top Ten Tips for Diabetics that Travel

Presented by Dr. Gulzar Cheema, MD, CCFP

- 1. Make a list of your medications.
- 2. Take enough supplies for 7 days in your carry on in case you lose your luggage or have delayed access to it.
- 3. Make sure you get a letter from your doctor indicating you are taking insulin.
- 4. Inform your airline that you require a diabetic meal.
- 5. While travelling, drink enough fluids and avoid consuming excessive amounts of alcohol or avoid it all together.
- 6. Take your latest test results with you.
- 7. If you visit a doctor while travelling, bring back all the details and results of any tests done during the visit.
- 8. Don't change your medication without the approval of a qualified medical doctor.
- 9. If you are taking any complimentary medication, let your medical doctor know.
- 10. Remember to adjust your doses of medication if your activity or diet has changed during your trip.
- 1. ਆਪਣੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾ ਲਉ।
- 2. ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਬੈਗ ਵਿੱਚ 7 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਰੱਖ ਲੳ (ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਮਾਨ ਗੁਆਚ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਪਛੜ ਜਾਵੇ)
- 3. ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲੋਂ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਲਉ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੰਸੁਲਿਨ ਲੈ ਰਹੇ ਹੋ।
- 4. ਆਪਣੀ ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿਉ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼ ਵਾਲਾ ਖਾਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।
- 5. ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਉ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੋ ਜਾਂ ਉੱਕਾ ਹੀ ਨਾ ਕਰੋ।
- 6. ਆਪਣੇ ਟੈੱਸਟਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਤੀਜੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਉ।
- 7. ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਸਬੰਧੀ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਕਰਵਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈੱਸਟ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਵਾਪਸ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਓ।
- 8. ਕਿਸੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀ ਦਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾ ਕਰੋ।
- 9. ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਦਵਾਈ ਲੈ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਉ।
- 10. ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ, ਤੁਹਾਡੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਖ਼ੁਰਾਕ ਬਦਲ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ।

Tips for Diabetic Healthy Eating

Presented by Priti Suri, Registered Dietitian

Healthy eating plays an important role in preventing and managing diabetes. The following basic guidelines can help you stay healthy.

- 1. Eat a variety of foods every day: Our body needs various nutrients to function properly. No single food can provide all of these. It is important to eat a mix of whole grains, vegetables and fruits, dairy products, meats, lentils, seeds etc.
- 2. Watch how much you eat: Watching the quantity is as important as consuming the right foods. The recommended portion for meats is about 6oz. or the same as the size of a deck of cards. Half cup of cooked rice is one serving.
- 3. Eat meals regularly: Skipping meals can make you very hungry and overeat at the next meal. It is important to consume three meals daily breakfast, lunch and dinner. Snack between meals if needed.
- 4. Avoid alcohol: People with diabetes should not drink alcohol.
- 5. Choose whole grains and healthy carbohydrates: Whole grains are a source of fibre. They help manage blood glucose levels and keep you feeling full for longer. Some examples are cracked wheat, bulgar, oats, whole wheat flour with bran, and guinoa.
- 6. Eat vegetables and fruits every day: Eat 5-7 servings for vegetables and fruits every day. Include at least one dark green and one orange vegetable daily.
- 7. Choose low fat dairy products: Milk products are a great source of protein, calcium and B vitamins. Eat at least 2 servings every day.
- 8. Choose lean proteins: Choose lean or fat free cuts of meat. Make lentils (kidney beans, chick peas, black eyed peas etc) and meats with little or no added fat. Try low fat options like tofu. These are sources of proteins.
- 9. Limit your fat intake: Excessive intake of fat is related to risk of health conditions like obesity, diabetes, high cholesterol, high blood pressure, etc. Reduce the visible sources of fat in your diet like oil and butter. Also watch for hidden sources like fat in dairy products and baked goods.
- 10. Drink water: Drink water to quench your thirst and stay hydrated. Thirst is easily confused as hunger. Next time you feel hungry-try drinking a glass of water.

ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਣਾ ਲਈ ਦਸ ਨਕਤੇ

ਪ੍ਰੀਤੀ ਸੂਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ

ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਣ ਪੀਣ ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਣ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਬਨਿਆਦੀ ਸੇਧਾਂ ਤਹਾਡੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

- 1. ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਖਾਉ: ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਇੱਕ ਭੋਜਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਬੂਤੇ ਅਨਾਜ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਲ, ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਮੀਟ, ਦਾਲਾਂ, ਬੀਜ ਆਦਿ ਰਲੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- 2. ਧਿਆਨ ਰੱਖੋਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਖਾਂਦੇ ਹੋ: ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਸਹੀ ਭੋਜਨ ਖਾਣਾ।ਮੀਟ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਲਗਭਗ 6 ਆਊਂਸ ਜਾਂ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਜਿੰਨੇ ਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਹੈ।ਕੱਪ ਰਿੱਝੇ ਹੋਏ ਚੌਲ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਰੋਸਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ।
- 3. <mark>ਭੋਜਨ ਬਾਕਾਇਦਾ ਖਾਉ</mark>: ਖਾਣਾ ਖੁੰਝਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੁੱਖ ਲਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਖਾਣ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਖਾਣਾ ਖਾਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ– ਸਵੇਰ ਦਾ ਨਾਸ਼ਤਾ, ਦੁਪਿਹਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ। ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਖਾਣਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਵੀ ਕੁਝ ਹਲਕਾ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- 4. ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਬਚੋ: ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਪੀਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
- 5. <mark>ਸਬੂਤੇ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ</mark>: ਸਬੂਤੇ ਅਨਾਜ ਫ਼ਾਈਬਰ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖ਼ੂਨ ਵਿੱਚ ਗੁਲੁਕੋਜ਼ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਢਿੱਡ ਭਰਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ, ਦਲੀ ਹੋਈ ਕਣਕ, ਬਲਗਰ, ਔਟ, ਚੋਕਰ ਸਮੇਤ ਸਾਬਤ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ, ਕਿਨਵਾ ਆਦਿ।
- 6. ਹਰ ਰੋਜ਼ ਫ਼ਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਉ: ਹਰ ਰੋਜ਼ ਫ਼ਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ 5-7 ਸਰਵਿੰਗ ਖਾਉ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਗੁੜ੍ਹੇ ਹਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ।
- 7. ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ: ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਕੈਲਸੀਅਮ ਅਤੇ ਬੀ ਵਿਟਮਿਨਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 2 ਸਰਵਿੰਗ ਖਾਉ।
- 8. ਚਰਬੀ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰੋਟੀਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ: ਲੀਨ ਜਾਂ ਚਰਬੀ ਰਹਿਤ ਮੀਟ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ। ਦਾਲਾਂ (ਰਾਜਮਾਂਹ, ਰਵਾਂਹ ਅਤੇ ਬਲੈਕ ਆਈਡ ਮਟਰ ਆਦਿ) ਅਤੇ ਮੀਟ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਚਰਬੀ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਚਰਬੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਬਣਾਉ। ਟੋਫ਼ੂ ਵਰਗੇ ਘੱਟ ਚਰਬੀ ਵਾਲੇ ਬਦਲ ਵਰਤ ਕੇ ਦੇਖੋ। ਇਹ ਪ੍ਰਟੀਨ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਹਨ।
- 9. ਆਪਣਾ ਚਰਬੀ ਖਾਣਾ ਘਟਾਉ: ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ ਚਰਬੀ ਖਾਣਾ ਮੋਟਾਪਾ, ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼, ਵਧੀ ਹੋਈ ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ, ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਵੱਧ ਦਬਾਅ ਆਦਿ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਤੇਲ, ਮੱਖਣ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਚਰਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਕ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚਲੀ ਚਰਬੀ ਵਰਗੇ ਲੁਕਵੇਂ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ।
- 10. <mark>ਪਾਣੀ ਪੀਉ</mark>: ਆਪਣੀ ਪਿਆਸ ਬਝਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪਾਣੀ ਪੀਉ। ਪਿਆਸ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਭੁੱਖ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਭੁੱਖ ਲੱਗੇ– ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਪੀ ਕੇ ਦੇਖੋ।

Healthy Breakfast and Snack Ideas for Diabetic Patients

Presented by Priti Suri, Registered Dietitian

Healthy Breakfast Ideas

- Two slices of whole wheat toast with two tablespoons of peanut butter spread
- · Hot oatmeal porridge (dalia) either with low fat milk or water
- Legume (dal) parantha with whole wheat flour and low fat yogurt (made with no oil and no butter)
- · Paneer, carrots and green peas sandwich on whole wheat bread
- · Methi parantha with low fat yogurt
- Idli made with rice and moong dal served with sambhar or chutney
- · Spicy scrambled eggs (bhurji) served with whole wheat roti or bread
- Bowl of hot bran cereal with low fat milk add cranberries for more fibre
- Fruit salad using your favourite fruits and sprinkled with a little black pepper can also be eaten with a cup of low fat yogurt
- Fruit smoothies and milkshakes made with fruits and low fat yogurt or milk
- Grilled vegetable salad
- Paneer and moong sprouts spicy wrap (using a whole wheat tortilla)
- · Whole wheat bread and omelette
- Upma made with semolina, legumes, and vegetables
- Spicy patties made with whole wheat bread and a mixture of paneer and potatoes

Healthy Snack Ideas

- Small apple with two tablespoons of peanut butter
- Medium fruit, for example banana, pear, peach, orange etc
- One cup of yogurt with nut granola
- · One cup of raw carrots or any other vegetable
- · Fruit chaat
- · Handful of dried nuts (unsalted is preferred)
- Low fat yogurt parfait with favourite fruits
- 6-8 whole grain crackers with low fat cheese
- Half a cup of paneer mixed with finely chopped vegetables, lemon, and black pepper
- One cup of low fat milk or chocolate milk
- Moong dal vadas
- · One fourth cup of unsalted soy nuts
- Small handful of dried chickpeas
- One cup of fruit smoothie made with favourite fruits and low fat yogurt
- · Hummus with whole wheat crackers
- Bhel puri made with finely chopped vegetables and lemon juice
- Spicy chaat made with peanuts, onions, and other vegetables

ਸਿਹਤਮੰਦ ਨੁਕਤੇ ਸੁਭਾ ਦੇ ਨਾਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਫੁਲਕੇ ਖਾਣਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ

ਸੂਭਾ ਦੇ ਨਾਸ਼ਤੇ ਲਈ ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਣੇ:

- •ਪਰੀ ਕਣਕ ਵਾਲੀ ਬਰੈੱਡ ਦੇ 2 ਟੋਸਟਾਂ ੳੱਤੇ 2 ਚਮਚੇ ਮੰਗਫ਼ਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖਣ ਦੇ
- •ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲੇ ਦੱਧ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਾਲਾ ਦਲ਼ੀਆ
- •ਪੂਰੀ ਕਣਕ ਵਾਲੇ ਆਟੇ ਦਾ ਦਾਲ ਵਾਲਾ ਪਰੌਂਠਾ (ਬਿਨਾ ਤੇਲ ਜਾਂ ਮੱਖਣ ਤੋਂ ਬਣਿਆ) ਅਤੇ ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲਾ ਦਹੀਂ
- •ਪਰੀ ਕਣਕ ਵਾਲੀ ਬਰੈੱਡ ਦੀ ਬਣੀ ਪਨੀਰ, ਗਾਜਰਾਂ ਅਤੇ ਹਰੇ ਮਟਰ ਵਾਲੀ ਸੈਂਡਵਿਚ
- •ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲੇ ਦਹੀਂ ਨਾਲ ਮੇਥੀ ਵਾਲੇ ਪਰੌਂਠੇ
- ਸਾਂਬਰ ਜਾਂ ਚਟਣੀ ਨਾਲ ਚੌਲਾਂ ਅਤੇ ਮੰਗੀ ਦੀ ਦਾਲ ਦੀ ਬਣੀ ਇਡਲੀ
- ਪੂਰੀ ਕਣਕ ਵਾਲੇ ਆਟੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਜਾਂ ਬਰੈੱਡ ਨਾਲ ਅੰਡੇ ਦੀ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਭੂਰਜੀ
- •ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਸੂਹੜੇ ਵਾਲੇ ਸੀਰੀਅਲ ਦਾ ਇੱਕ ਕਟੋਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੇਸ਼ੇ ਲੲ ਕਰੇਨਬੈਰੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ
- •ਮਨਪਸੰਦ ਫਲਾਂ ਦਾ ਸਲਾਦ ਉੱਤੇ ਬਰੀਕ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਧੂੜ ਕੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕੱਪ ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲੇ ਦਹੀਂ ਨਾਲ ਵੀ ਖਾਧਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
- •ਮਨਪਸੰਦ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲੇ ਦਹੀਂ ਜਾਂ ਦੱਧ ਨਾਲ ਪੀਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਪਦਾਰਥ/ਸ਼ੇਕ
- ਸੀਖ ਕਬਾਬ ਵਾਂਗ ਭੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਲਾਦ
- •ਪਨੀਰ ਅਤੇ ਪੁੰਗਰੀ ਹੋਈ ਮੂੰਗੀ ਦਾ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਮਿਸ਼ਰਨ (ਪੂਰੀ ਕਣਕ ਦੇ ਟੋਰਟਿਲੇ ਵਿਚ) ਲਪੇਟਿਆ
- •ਪਰੀ ਕਣਕ ਵਾਲੀ ਬਰੈੱਡ ਅਤੇ ਆਮਲੇਟ
- ਸੂਜੀ, ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਬਣੀ ਉਪਮਾ
- •ਪੂਰੀ ਕਣਕ ਵਾਲੀ ਬਰੈੱਡ ਅਤੇ ਪਨੀਰ ਅਤੇ ਆਲੂਆਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਨ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਪੈਟੀਜ਼

ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਲਕੇ ਫਲਕੇ ਖਾਣਿਆਂ ਲਈ ਸਝਾ:

- ਮੁੰਗਫਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖਣ ਦੇ 2 ਵੱਡੇ ਚਮਚਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਸੇਬ
- ਦਰਮਿਆਨਾ ਫਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਲਾ, ਨਾਸ਼ਪਾਤੀ, ਆੜੂ, ਸੰਤਰਾ ਵਗ਼ੈਰਾ
- ਇੱਕ ਕੱਪ ਦਹੀਂ ਵਿਚ ਗਿਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਗਰੈਨੋਲਾ
- •ਕੱਚੀਆਂ ਗਾਜਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬਜ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕੱਪ
- •ਫ਼ਰੂਟ ਚਾਟ
- ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸੁਕੀਆਂ ਗਿਰੀਆਂ, ਨਮਕ ਰਹਿਤ ਗਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਓ
- •ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲੇ ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਦਹੀਂ ਨਾਲ ਮਨਪਸੰਦ ਫਲ
- 6-8 ਪੂਰੇ ਅਨਾਜ ਵਾਲੇ ਕਰੈਕਰ ਨਾਲ ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲਾ ਚੀਜ਼
- ਪਨੀਰ ਅਤੇ ਬਰੀਕ ਕਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਨ ਉੱਤੇ ਨਿੰਬੂ ਅਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਧੜਿਆ ਹੋਇਆ ਅੱਧਾ ਕੱਪ
- ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲੇ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਚਾਕਲੇਟ ਦੁੱਧ ਦਾ ਇੱਕ ਕੱਪ
- ਮੂੰਗ ਦਾਲ ਦੇ ਵੜੇ
- ਸੋਇਆ ਦੀਆਂ ਨਮਕ ਰਹਿਤ ਗਿਰੀਆਂ ਇੱਕ ਕੱਪ ਦਾ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ
- ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸੁੱਕੇ ਮਟਰ
- •ਘੱਟ ਫ਼ੈਟ ਵਾਲੇ ਦਹੀਂ ਅਤੇ ਮਨਪਸੰਦ ਫਲਾਂ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਮਿਸ਼ਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕੱਪ
- ਪੂਰੀ ਕਣਕ ਦੇ ਕਰੈਕਰਜ਼ ਤੇ ਹੁਮਸ (ੁਮਮੁਸ)
- •ਬਰੀਕ ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿੰਬੂ ਦੇ ਜੂਸ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਭੇਲ-ਪੂਰੀ
- •ਮੂੰਗਫਲੀ, ਪਿਆਜ਼, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਚਾਟ।

Tips for Heart Healthy Eating

Presented by Priti Suri, Registered Dietitian

Healthy eating plays an important role in preventing and managing heart disease. The following basic guidelines can help you stay healthy.

- 1) Eat vegetables and fruits every day. They are source of vitamins, minerals and fibre. Fibre also assists in managing diabetes, lowering cholesterol, and managing weight.
- 2) Choose foods that are low in fat. This includes low fat milk, lean meats, etc.
- 3) Limit use of oils and fats in cooking and try alternate methods of cooking food.
- 4) Reduce intake of saturated fats. Saturated fat is found in animal products like ghee, butter, paneer, homo milk etc.
- 5) Look for the word "Trans-fat" on packaged foods. Avoid these foods.
- 6) Choose grain products that are less processed, like whole grains. These have more fibre and vitamins. They keep you satisfied for a longer time.
- 7) Eat only 1 teaspoon (5ml) of salt per day. Higher salt intake is directly related to high blood pressure and heart diseases. Use other spices and herbs to flavour your food.
- 8) Read nutrition labels on packaged food. Pay special attention to calories, fats, sodium, and sugar content.
- 9) Eat healthy and exercise daily to achieve and maintain a healthy weight. Higher body weight increases risk of various heart diseases.
- 10) When eating out, always ask for low fat options. Request to get roti and naans without butter. Also, get dressing or sauce on the side and use as needed.
- 11) Limit your alcohol intake. Men should not drink more than 2 standard drinks per day and females should not drink more than 1 standard drink per day.

Try Different Methods of Cooking

- 1) Stir frying Use a wok to cook vegetables and meat in vegetable stock, or in a small amount of oil.
- 2) Roasting Use a rack in the pan so the meat does not sit in its own fat drippings.
- 3) Grilling and broiling Use a rack so the fat drips away from the food.
- 4) Baking Bake foods in covered cookware with a little extra liquid.
- 5) Poaching Cook chicken or fish by immersing it in simmering liquid.
- 6) Sautéing Use a non-stick pan so you will need to use little or no oil when cooking. Use a non-stick vegetable spray to brown or sauté.

Simple Heart Healthy Substitutions to Cut Unhealthy Fats in Your Diet

Presented by Priti Suri, Registered Dietitian

Instead of	CHOOSE	
Butter	Margarine	
Regular cheese	Low-fat or non-fat cheese	
Creamer or half-and-half	Non-fat creamer	
Homo milk	1% or skim milk	
Full fat yogurt	Fat-free yogurt	
Paneer	Tofu or paneer made at home with skim or 1% milk	
Mayonnaise	Light or non-fat mayonnaise	
Chicken with skin on	Chicken without skin	
Cashews and peanuts	Almonds or walnuts	
Whole eggs	Egg whites	

ਸੌਖੇ ਹੱਲ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚੋ ਮਾੜੀਆਂ ਫੈਟਾਂ ਕੱਡਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸੂਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ

ਇਸ ਤੋਂ ਬਜਾਏ	ਇਹ ਚੁਣੋ	
ਮੱਖਣ	ਮਾਰਜ੍ਰਿਨ	
ਆਮ ਚੀਜ਼	ਘੱਟ ਫੈਟ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਫੈਟ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼	
ਕ੍ਰੀਮ ਜਾਂ ਹਾਫ ਐਂਡ ਹਾਫ	ਬਿਨਾਂ ਫੈਟ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰੀਮ	
ਹੋਮੋ ਦੁੱਧ	1% ਜਾਂ ਸਕਿਮ ਦੁੱਧ	
ਪੂਰੀ ਫੈਟ ਵਾਲਾ ਯੋਗ ਰਟ (ਦਹੀਂ)	ਬਿਨਾਂ ਫੈਟ ਵਾਲਾ ਯੋਗੱਰਟ (ਦਹੀਂ)	
ਪਨੀਰ	ਟੋਫੂ, ਜਾਂ 1% ਜਾਂ ਸਕਿਮ ਦੁੱਧ ਦਾ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਪਨੀਰ	
ਮੇਆਨੇਜ਼	ਲਾਈਟ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਫੈਟ ਵਾਲਾ ਮੇਆਨੇਜ਼	
ਚਿਕਨ (ਮੁਰਗੀ)	ਮਾਸ ਨਾਲਚਿਕਨ (ਮੁਰਗੀ) ਮਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ	
ਕਾਜੂ ਜਾਂ ਮੂੰਗਫਲੀ	ਬਦਾਮ ਜਾਂ ਅਖਰੋਟ	

Heart Disease: Are You at Risk?

Information provided by Heart & Stroke Foundation, Canada

Heart disease is a general term that describes many heart conditions, but coronary artery disease (CAD) is the most common. CAD occurs when blood vessels in the heart are blocked or narrowed, preventing oxygen-rich blood from reaching the heart muscle. Chest pain (also known as angina) or a heart attack can be the result. Find out if you're at risk. Look at the items that apply to you.

Risk factors you can't control – heart disease:

- Age As you get older, your risk of heart disease increases.
- Gender Male, over the age of 55 years
   Female, after menopause
- Family History Your risk of heart disease is increased if close family members parents, siblings or children developed heart disease before age 55 or, in the case of female relatives, before menopause.
- Ethnicity First Nations people and those of African or South Asian descent are more likely to have high blood pressure and diabetes and therefore, are at a greater risk of heart disease than the general population.

Risk factors you can do something about :

- High blood pressure (hypertension)
- High blood cholesterol
- Smoking
- Diabetes
- · Being overweight
- Physical inactivity
- Excessive alcohol consumption
- Stress

The more risk factors you have for heart disease, the greater your risk. For more information on how you can manage your risk factors, please visit www.iconproject.org and www.heartandstroke.ca.

ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜੋਖਮ ਹੋ?

Information provided by Heart & Stroke Foundation, Candada

ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਇੱਕ ਆਮ ਪਦ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦਿਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਰੋਨਰੀ ਆਰਟਰੀ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ (ਸੀਏਡੀ) ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੈ। ਸੀਏਡੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਵਿੱਚਲੀ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਨਾੜ ਜਾਮ ਜਾਂ ਛੋਟੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਹੈ, ਆੱਕਸੀਜਨ ਵਾਲੇ ਖ਼ੂਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਮਾਂਸਪੇਸ਼ੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਨਹੀ ਦਿੰਦੀ।ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਛਾਤੀ ਦਾ ਦਰਦ (ਇਸਨੂੰ ਐਂਜੀਨਾ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ) ਜਾਂ ਦਿਲ ਦਾਦੌਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਹੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇਬਕਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ - ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ :

- ਉਮਰ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਜੋਖਮ ਵੱਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ਲਿੰਗ ਪੁਰਸ਼ਾਂ, 55 ਵਰ੍ਹੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇਇਸਤ੍ਰੀਆਂ, ਮੇਨੋਪਾਂਜ਼ (ਮਾਹਵਾਰੀ ਬੰਦ ਹੋਣ) ਤੋਂ ਬਾਅਦ
- ਪਾਰਿਵਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਾਰਿਵਾਰਕ
  - ਮੈਂਬਰ ਮਾਪੇ, ਭੈਣ-ਭਰਾ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 55 ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜ਼ਨਾਨੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੇਨੋਪਾੱਜ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।
- ਜਾਤੀ ਅਫ਼੍ਰੀਕੀ, ਸਾਊਥ ਏਸ਼ਿਆਈ ਜਾਂ ਫ਼੍ਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨਸਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਖ਼ੂਨਦਬਾਅ ਅਤੇ ਡਾਇਬਿਟਿਜ ਹੋਣ ਦੀ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਮਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਜੋਖਮ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ :

- ਉੱਚ ਖ਼ੂਨ ਦਬਾਅ (ਹਾਇਪਰਟੇਂਸ਼ਨ)
- ਖ਼ੂਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਕੋਲੇਸਟ੍ਰਾੱਲ
- ਸਮੋਕਿੰਗ
- ਡਾਇਬਿਟਿਜ਼
- ਬਹਤ ਮੋਟਾ ਹੋਣਾ
- ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਸੁਸਤ (ਵਰਜ਼ਸ਼ ਦੀ ਕਮੀ)
- ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣਾ
- ਤਨਾਅ

ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹੇ ਵੱਧ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਜੋਖਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ,

www.iconproject.org ਅਤੇ www.heartandstroke.ca ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Stroke: Are You at Risk?

Information provided by Heart & Stroke Foundation, Canada

Stroke occurs when the blood supply to part of the brain is cut off. Without oxygen rich blood, brain cells begin to die. If the blood supply is not restored, the affected part of the brain dies, causing disability and/or death. Find out if you're at risk. Look at all that apply to you.

Risk factors you can't control — stroke:

- Age Although strokes can occur at any age, most strokes occur in people over 65.
- Gender Until women reach menopause they have a lower risk of stroke than men. However, ultimately, more women than men die of stroke.
- Ethnicity First Nations people and those of African or South Asian descent tend to have higher rates of high blood pressure and diabetes and, therefore, are at greater risk of stroke than the general population.
- Family history Your risk of stroke is increased if close family members parents, siblings or children had a stroke before age 65.
- Prior stroke or TIA (transient ischemic attack) If you've had a previous stroke or a TIA, also known as a mini-stroke, your risk of stroke is greater.

Risk factors you can do something about :

- High blood pressure (hypertension)
- · High blood cholesterol
- Smoking
- Diabetes
- Heart disease atrial fibrillation
- · Being overweight
- Physical inactivity
- Excessive alcohol consumption
- Stress

The more risk factors you have for stroke, the greater your risk. For more information on how you can manage your risk factors, please visit www.iconproject.org and www.heartandstroke.ca.

ਦੌਰਾ: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜੋਖਮ ਹੋ?

Information provided by Heart & Stroke Foundation, Candada

ਦੌਰਾ ਤਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦਿਮਾਗ ਤੱਕ ਖ਼ੂਨ ਆਪੂਰਤੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਆੱਕਸੀਜਨ ਵਾਲੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਬਿਨਾ, ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਸੇਲ ਮਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਜੇਕਰ ਖ਼ੂਨ ਆਪੂਰਤੀ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਭਾਗ ਮਰਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪਾਹਜ ਹੋਣ ਅਤੇ∕ਜਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਕਰੋਜੇਕਰ ਤੁਸੀ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਹੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਬਕਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ – ਦੌਰਾ :

- ਉਮਰ ਹਾਂਲਾਂਕਿ ਦੌਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੌਰੇ 65 ਵਰ੍ਹੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।
- ਲਿੰਗ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਜੱਦ ਤੱਕ ਮੇਨੋਪਾਂਜ਼ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੱਚਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਘੱਟ ਜੋਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਂਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦੌਰੇ ਕਾਰਨ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂਵੱਧ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਜਾਤੀ ਅਫ਼੍ਰੀਕੀ, ਸਾਊਥ ਏਸ਼ਿਆਈ ਜਾਂ ਫ਼੍ਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨਸਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਖ਼ੂਨਦਬਾਅ ਅਤੇ ਡਾਇਬਿਟਿਜ ਹੋਣ ਦੀ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਮਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਦੌਰੇ ਦੇ ਵਾਧੂ ਜੋਖਮ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਪਾਰਿਵਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਾਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ -ਮਾਪੇ, ਭੈਣ-ਭਰਾ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ − 65 ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੌਰਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪਹਿਲਾ ਦੌਰਾ ਜਾਂ ਟੀਆਈਏ (ਟ੍ਰਾਂਸੀਏਂਟ ਇਸਕੇਮਿਕ ਅਟੈਕ) ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੌਰਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਟੀਆਈਏ, ਜਿਸਨੂੰ ਛੋਟਾ-ਦੌਰਾ ਵੀ ਆ-ਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਿਆ ਹੈ, ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਵੱਧ ਹੈ।

ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ :

- ਉੱਚ ਖ਼ੂਨ ਦਬਾਅ (ਹਾਇਪਰਟੇਂਸ਼ਨ)
- ਖ਼ੂਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਕੌਲੇਸਟ੍ਰਾੱਲ
- ਸਮੋਕਿੰਗ
- ਡਾਇਬਿਟਿਜ਼
- ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਐਟ੍ਰੀਯਲ ਫ਼ਾਈਬ੍ਰੀਲੇਸ਼ਨ
- ਬਹੁਤ ਮੋਟਾ ਹੋਣਾ
- ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਅਸਕ੍ਰੀਏਤਾ (ਵਰਜ਼ਸ਼ ਦੀ ਕਮੀ)
- ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣਾ
- ਤਨਾਅ

ਦੋਰੇ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹੇ ਵੱਧ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਜੋਖਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ,

www.iconproject.org ਅਤੇ www.heartandstroke.ca ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Cardiac Emergencies

Dr. Kendall Ho, eHealth Strategy Office, Faculty of Medicine, UBC

Cardiac emergencies can happen anytime and anywhere. Learn more about what cardiac emergencies are, their symptoms, and what to do if you or a loved one is experiencing one.

Main Cardiac Emergencies

- Coronary Artery Disease arteries in the heart are blocked
- Arrhythmia abnormal heart rhythm
- Cardiomypathy disease of the heart muscle that reduces its ability to pump blood to the rest of the body
- Valvular Heart Disease caused by the narrowing of cardiac valves and obstructed blood flow, or valve degeneration and blood regurgitation

Common Symptoms

- Chest pain
- · Shortness of breath
- · Heart rate becomes irregular, palpitations
- Dizziness and/or syncope

Atypical Symptoms

- Confusion
- General weakness
- Indigestion
- Nausea

Is it an emergency?

- Is it happening for the first time?
- Happening for longer than 15 minutes?
- Is it sudden and severe?
- Is it worsening as time passes?

Common Mistakes

- Waiting
- The emergency is too crowded, I don't want to go
- Don't bother
- · Don't want to find out
- Let it be
- Thinking this can't be happening

If Unsure

- Contact your family doctor
- Call 811 for health information 24/7
- Visit www.iconproject.org

ਦਿਲ ਸਬੰਧੀ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਤਾਂ

ਡਾ. ਕੈਂਡਲ ਹੋ, ਈ ਹੈੱਲਥ ਸਟਰੈਟਜੀ ਆਫ਼ਿਸ, ਫ਼ੈਕਲਟੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ, ਯੂ ਬੀ ਸੀ

ਦਿਲ ਸਬੰਧੀ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਕਤ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।ਸਿੱਖੋ ਕਿ ਦਿਲ ਸਬੰਦੀ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਤਾਂ ਕੀ ਹਨ, ਇਹਨਾ ਦੇ ਲੱਛਣ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕਿਸੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦਿਲ ਸਬੰਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

ਕਿਸਮਾਂ

- ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਧਮਣੀਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ *ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਧਮਣੀਆਂ ਬਲਾਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ*
- ਆਰਿਥਮੀਆ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਘੱਟ ਵੱਧ ਹੋਣੀ
- ਕਾਰਡੀਓਮਾਏਓਪੈਥੀ ਦਿਲ ਦੇ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ
- ਦਿਲ ਦੇ ਵਾਲਵ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਦੇ ਵਾਲਵ ਭੀੜੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ 'ਤੇ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਵਾਲਵ ਦੀ ਹਾਲਾਤ ਮਾੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ 'ਤੇ ਖੂਨ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਵਹਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਆਮ ਲੱਛਣ

- ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ
- ਸਾਹ ਫਲਣਾ
- ਦਿਲ ਘੱਟ ਵੱਧ ਧੜਕਣਾ
- ਚੱਕਰ ਆਉਣੇ ਜਾਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋਣਾ

ਅਸ਼ਹਾਰਨ ਲੱਟਣ

- ਘਬਰਾਹਟ
- ਆਮ ਕਮਜ਼ੋਰੀ
- ਬਦਹਜ਼ਮੀ
- ਦਿਲ ਕੱਚਾ ਹੋਣਾ

ਕੀ ਇਹ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹੈ?

- ਕੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- 15 ਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ?
- ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਦਮ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਹੋਇਆ?
- ਕੀ ਹਾਲਤ ਵਿਗਤ ਰਹੀ ਹੈ?

ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

- ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ
- ਸੋਚਣਾ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਭੀੜ ਹੋਵੇਗੀ
- ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ
- ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨੀ
- ਹੋਣ ਦਿਓ
- ਸੋਚਣਾ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ

- ਫ਼ੈਮਲੀ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
- 811 ਨੂੰ ਫੌਨ ਕਰੋ 24/7 ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ
- www.iconproject.org ਤੇ ਜਾਉ

(

ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਜਾਉ । Visit the iCON website: www.iconproject.org

ਸਾਨੂੰ ਈਮੇਲ ਕਰੋ | Email the iCON Team: icon.support@ubc.ca

We would like to acknowledge the financial support of the BC Ministry of Health for making the iCON program possible, as well as the production of this resource booklet.